לא כיפר קמי שמיא. מי לא *תנן והנותר *בשמן אשר על כף (א) וגו' (לכפר) עליו לפני ה' אם נתן כיפר ואם לא נתן לא כיפר דברי ר"ע ר' יוחנן א] [בן נורי] אומר שירי מצוה הן בין ניתן בין שלא ניתן כיפר ומעלין עליו כאילו לא כיפר מאי כאילו לא כיפר אילימא דמבעי (ב) לאיתויי קרבן אחרינא האמרת בין ניתן בין לא ניתן כיפר אלא כיפר גברא לא כיפר קמי שמיא הכא נמי כיפר כו', התם נמי כיפר מתן בהונות ב] לא כיפר מתנות הראש ר"ש אומר *כבשי עצרת למה הן באין, כבשי עצרת שלמים נינהו אלא שעירי עצרת למה הן באין על טומאת מקדש וקדשיו, נזרק דמו של ראשון שני למה קרב על טומאה שאורעה בין זה לזה, אמור מעתה ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה אלא שחיסך הכתוב ג] והא הכא דעשה דלאחר הפרשה (ג) ולא מכפרא דאפרשינהו בבת אחת הכי נמי, הכא במאי עסקינן דאפרשינהו בזה אחר זה, ד] וליקו ולימא ליה לקרא דכי כתיבא בזה אחר זה כתיבא: אמר רב פפא קרבנות צבור קאמרת שאני קרבנות צבור דלב בית דין מתנה עליהן כדרב יהודה אמר שמואל *דאמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור ה] סכין משכתן למה שהן אמר ליה רב יוסף בריה דרב ו] שמואל לרב פפא *ומי אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן *והאמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי

לא כיפר קמי שמיא · לנחת רוח לקונו דלא עבד מצוה מן המובחר: **אם נתן** · שיריים על ראש מצורע כיפר ז] ס' דכפרה אמתנות הראש כתיבא: **שירי מצוה הן** · דכתיב והנותר הלכך הוי כשפיכת שירי הדם דחטאת דלא מעכבי כדלקמן (דף נב:): **לא כיפר מתנות הראש** · ויביא לוג אחר ויתן מתנות הראש ולר' עקיבא צריך שיתחיל בבהונות: **כבשי עצרת שלמים נינהו** · והיכי תנא סיפא דמילתיה על טומאת מקדש וקדשיו והלא חובה לנחם הן באין להתיר את החדש במקדש למנחות ולבכורים: **שעירי עצרת** · גבי עצרת כתיבי שני שעירים חד בתורת כהנים ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת וחד בחומש הפקודים למוספין וקיימא לן במסכת שבועות (דף י:) שעירי הרגלים באין על טומאת מקדש וקדשיו שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף: **שני למה קרב** · והלא ראשון כיפר ח] לטומאה שלפניו: **בין זה לזה** · קס"ד בין הקרבתו של זה להקרבתו של זה: [ראויים היו ישראל כו' · דכל שעה] בספק טומאה קיימי: **אלא שחיסך הכתוב** · ט] חסך מטוטותיהם ולא דקדק אחריהם לפי שחס על ממונם וחבירו במסכת מנחות (דף עו:) מפני החיסכון ומפרש מאי מפני החיסכון התורה חסה על ממונם של ישראל: **והא הכא** · דטומאה שאירעה בין זה לזה עשה דלאחר הפרשה הוא שהרי מאתמול הפרשו וקתני דשני מכפר, טומאת מקדש וקדשיו עשה נמי הוא דכתיב וישלחו מן המחנה וגו' (במדבר ה): **אי דאפרשינהו בבת אחת הכי נמי** · דלא מכפר שני תמידי ואין צריך י] לבא: **הכא במאי עסקינן** · דהאי שני לבא יא] דאפרשינן בזה אחר זה והאי שאירעה בין זה לזה דקתני שאירעה אתמול בין הפרשתו של זה להפרשתו של זה ולעולם אעשה דלאחר הפרשה לא מכפר: **וליקום ולימא ליה כו'** · בתמיה אפשר שלא בא הכתוב אלא לכך והלא בכל שנה הצריכו יב] הכתוב שנים: **לב בית דין** · יג] (העם) העוסקין בצרכי צבור מתנה עליהן שאפי' יפרישו הכהנים בבת אחת לא תהא הפרשת האחרון הפרשה עד סמוך להקרבתו כדי שיהא ראוי שני זה לבא על טומאה שאירעה בינתיים: **קרבנות צבור סכין** · השוחטן משכתן למה שהן ראויים ועומדין ואפילו לא ידע השוחט מה הן יד] (או) כגון תמידין שלא הוצרכו לצבור שניקחו מתרומה ישנה והגיע אחד בניסן שמצוה להביא מן החדש כדאמרינן בראש השנה (דף ז:) שוחטן וכשרין לקיץ המזבח כדין שאר מותר תרומת כסף הנשאר בקופות טו] התרומה כשמגיע אחד בניסן שמקיילין בו את המזבח ואע"ג דלשם תמידין נלקחו ולא לשם עולת נדבת צבור כגון קיץ המזבח האיל ולא חזו לתמידין קרבי למאי דחזו משום דלב ב"ד מתנה עליהן אם (ד) הוצרכו ואם לאו יקייצו בהן את המזבח, ונראה בעיני דלא גרסי לה להא דשמואל הכא דהא מוקמינן ליה בפ"ק דשבועות (דף יב:) אליבא דמאן דלית ליה לב בית דין מתנה עליהן:
לדברי

לא כיפר מתנות הראש · פי' בקונט' ויביא לוג אחר ויתן מתנות הראש ולר' עקיבא צריך להתחיל בבהונות ותימה דבסוף הוציאו לו (יומא דף סא·) משמע דלכולי עלמא אין מתנות הראש מעכבות ואפילו נשפך הלוג דפליגי התם ר"א ור"ש ורבנן בנתן מקצת מתנות שבבהונות ונשפך הלוג וקתני סיפא גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות שבראש אינן מעכבות טז] כלל דאין צריך להביא אחר דבעינן אחר אי אפשר לפרש וזהו דלא כתנאי דהכא וצ"ל דלר' יוחנן בן נורי נמי אין מעכבות כלל ואין צריך לעשותן ומעיקרא ס"ד לא כיפר קמי שמיא אפילו מה שעשה כבר כגון מתנות בהונות עצמן אע"פ שנתנן אין בהן ריצוי גמור לפי שחיסר מתנות הראש אע"ג דלא מעכבי כמו שאמר לעיל שקרבן שעשה לא כיפר קמי שמיא בשביל סמיכה שלא עשה אע"ג דלא מעכבת והדר מסיק יז] ומתן בהונות שכבר עשה כיפר לגמרי שיש בהן ריצוי גמור אבל מתנות הראש לא כיפר קמי שמיא ואין צריך לעשותן דכתיב והנותר וגו' וכן הקרבן כשר וכיפר על כל עשה שקודם לכן אבל סמיכה לא כיפר דהויא לאחר הפרשה עד שיביא קרבן אחר אבל קשה על זה דלא הוי ליה לתרץ רק התם כתיב והנותר וגבי סמיכה לא כתיב והנותר וי"ל דהתם ה"פ מתנות הראש לא מעכבי דכיון שקיבל מדם האשם ומן השמן על הבהונות אינו קרוי עוד מחוסר כפורים אלא מותר לאכול בקדשים וליכנס למקדש דמתן שמן נמי קרוי קרבן כדאמר פרק בית שמאי (לקמן מד:) לכל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע ולכן לכל הפחות *צריך ליתן על הבהונות קודם שיהא מותר בקדשים · ברוך:

וליקו ולימא ליה לקרא דכי כתיבא בזה אחר זה כתיבא · הא לא פריך דלימא ליה לקרא שלא חייב להביא שנים אלא כשהפריש בזה אחר זה אבל הפריש שנים בבת אחת יח] [אינו חייב] שזו אינו קושיא דאפי' הפריש שנים בבת אחת נהי כשקרב האחד לא מהני השני שהופרש עמו מכל מקום יכול יט] להפריש אחר כן ולהקריב ומועיל לעולם חייבה תורה להביא שנים אלא הכי פריך דאטו מי לימא ליה לקרא כ] דכי משתעי [שצריך להקריב ב' דוקא *כשמפריש בזה אחר זה וקשה ליפרך נמי דאטו מי לימא ליה לקרא דכי משתעי] ע"י לב ב"ד ונראה דבלאו קרא הוה קשיא ליה משעירי עצרת שעושין כל שנה שדוחק הוא להעמידם ולומר שהיו מפרישין אותן בזה אחר זה: **סכין** מושכתן למה שהן · בסוף פרק קמא דשבועות (דף יב:) אמרינן דשמואל סבר להא דר' יוחנן כא] דהתם ובסמוך מייתי לה (ה) אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדברי ר"ש אין נפדין תמימים פירוש אלא מקילין בגופן את המזבח כדקאמר התם לר' שמעון ופי' שם בקונט' דשמואל סבר לה להא דאמר רבי יוחנן כב] לדברי ר"ש אין נפדין תמימים ומקילין בהן את המזבח דאמר שמואל סכין מושכתן למה שהן פי' סכין כג] השוחטן סתם מושכתן לקרבן שהופרשו מתחילה כד] כגון עולת תמיד לעולת קיץ אע"פ שאין זה אותו קרבן כיון דמעיקרא עולה והשתא עולה והשתא קשה מאי מייתי התם תניא נמי הכי מברייתא הלא ממתני' דהתם הוה ליה לאיתויי ועוד דבהדיא מוכח בשמעתין דמילתיה דשמואל דוקא כרבנן דפליגי עליה דרבי שמעון דאית להו לב בית דין מתנה עליהן ויש פירושים ברש"י שמוגה בהן נראה בעיני דלא גרסינן הא דשמואל הכא דהא בפרק קמא דשבועות מוקמינן לה אליבא דמאן דלית ליה לב בית דין מתנה עליהן וזהו דוחק למחוק כל מילתיה דשמואל מן הספרים ועוד נראה שדברי הקונטרס סותרים זה את זה שפירש סכין מושכתן למה שהן ראויין ועומדין כגון תמידין שלא הוצרכו לצבור שנקחו מתרומה ישנה והגיע אחד בניסן מקילין בהן את המזבח ואף על גב דלשם תמידין נלקחו ולא לשם עולות נדבת צבור האיל ולא חזו תו לציבור קרבי למאי דחזו משום דלב בית דין מתנה עליהן אם הוצרכו ואם לאו יקיצו בהן אלמא לפירושו לא מהני תנאי בית דין למיקרב תו לתמידין ואחר כך פירש לדברי חכמים נפדין תמימים דאית להו לב בית דין מתנה עליהן להכשירן לתמידי שנה הבאה שאם לא הוצרכו יהיו לדמיהן שיפדו אותן ממעות חולין בלא מום ויוציאום לחולין ויפלו דמיהן למותר תרומה ואחר כך יקחו אותן מתרומה חדשה ויוכשרו לתמידים ונראה כפירוש הערוך* וזה לשונו סכין מושכתן למה שהן פירוש למה שהן אם תמידין אם מוספין סכין מושכתן להיות כן אבל טרם שמושכתן הסכין אין לומר איזה תמיד ואיזה מוספין אלא תלויין ועומדין בתנאי לב בית דין שכך מתנה עליהן לב בית דין אף על פי שאמרו שהן תמידין אם ירצו להקריבן לשם זבח אחר רשאין לפי שבזמן שמשך כה] הסכין לשחיטת התמיד הרי הוא תמיד ובזמן שמשך זה הסכין לשל מוסף הרי הוא מוסף וזה סייעתא לר' יוחנן [דאמר] שאם לא הוצרכו להן [אליבא דרבנן] נפדין תמימים שלא משכתן הסכין (ו) לעולם והשתא להאי פירושא לא גרסינן תניא נמי הכי דמילתא דשמואל כרבנן אלא גרסי' תניא מודה ר' שמעון כו'
וטעמא

כז א מיי' פ"ד מהלכות מחוסרי כפרה הלכה ב:

כח ב מיי' פ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו:

[במשנה איתא מן השמן וכיון קרא דכתיב בפרשת מצורע יד פסוק כט והנותר מן השמן אשר על כף וגו' לכפר עליו לפני ה' וכן העתיקו הילקוט ועי' דלעיל בקרא יח כתיב והנותר בשמן אשר על כף וגו' וכפר עליו הכהן לפני ה']

מבנה
△ (מרקם) נסיונות לומר דלא מכפר על עשה דאחר הפרשה
▽ דחיה (די"ש מקום לומר דמכפר)

תת נושא
לב ב"ד מתנה עליהם

ולכן לכל הפחות א"צ ליתן על הראש קודם כו' צ"ק

נ"ל כשמפריש בזה אחר זה ומשני דקרא משתעי ע"י לב ב"ד כו' רש"ק ועי"ש וגי' צ"ק כשמפריש בזא"ז אך ק' א"כ מאי משני לב ב"ד וכי משתעי קרא ע"י לב ב"ד ונראה דבלאו קרא פי'

◆

שיטה מקובצת

א] יוחנן בן נורי: ב] לא כיפר מתנות הראש' פי' הקונטרס ויביא לוג אחר כו' ולא נהירא דהא אמרינן בפ' הוציאו לו (דף ס"א) נשפך הלוג אחר שגמר מתנותיו של בהונות דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות [אלא נראה] דמעיקרא (הקשה) [פירש] כיפר גברא להגין מן היסורין לא כיפר קמי שמיא שלא עשה מן המובחר ודחי [דוה] לא מקרי לא כיפר בשביל כך [אלא כיפר-מתן בהונות לא כיפר]-מתנות הראש קמי שמיא ולא עשה בהם נחת רוח ליוצרו אבל להביא לוג אחר לכ"ע לא צריך: ג] והא הכא דעשה דלאחר הפרשה הוא · פ"ה [דטומאה שארעה בין זה כו' וקשה] מ"מ מאי פשיט אבעייתו הוא בעי מדבר שאין בו כרת ופשיט ליה מכרת וי"ל דהוא פשיט מכ"ש מדקאמר שהוא מכפר בדבר שיש בו כרת כ"ש [בדבר שאין בו כי אם עשה לבדו] מ"מ קשה דתפשום כמו כן בחטאת דעשה דלאחר הפרשה מכפרת ולעיל משמע דפשיטא ליה בחטאת [לא] מתני' ועוד קשה דכרת ולאו איכא נמי הכא דכתיב ולא יטמאו את מחניהם וכתיב את מקדש ה' טמא ונכרתה תו' גבי קדשים בטומאת הגוף (כרת איכא) אבל עשה ליכא כלל לכך נראה למורי דפריך משעירי עצרת אעשה דעולה דיש לספק לזה כמו לזה דטעמא מאי מספקא לן בעולה משום [דבא] על עשה טבא שעירי עצרת נמי מכפרת על טומאת מקדש וקדשיו שארעה בין רגל לרגל שעבר ושעירי הרגלים מכפרים על אין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף והא דקאמר אעשה דלאחר הפרשה לאו דוקא אלא כלומר כמו עשה דעולה כדפי' תוס' הר"ש ז"ל: ד] וליקו ולימא לקרא כי כתיב בזה כו' לא מיירי קרא כי אם שהפריש שניהם בזה אחר זה אבל אם הפרישם בבת אחת אין צריך להקריב השני כך פרש"י וקשה דגם אם הפרישם בבת אחת יניח להשני ויפריש אחר [ויקרבנו] וא"כ מיירי שפיר בכל ענין שיביא אותם שני שעירים אף כשהפרישם בבת אחת ה) תוס' שוך: ה] עי' בהשמטות בסוף המסכת: ו] דרב שמעיה תיבת שמואל נמחק: ז] כיפר ואם לא נתן לא כיפר תיבת כו' נמחק: ח] כיפר על מה שלפניו ל"ש ונמחק: ט] חשך הכתוב על עונתם: י] להביא אחר תיבת לבא נמחק: יא] דאפרשינהו: יב] הצריכו הכתוב: יג] תיבת העם נמחק: יד] תיבת או נמחק: טו] בקופות של תרומה אות ה' נמחק: טז] מעכבות התם גבי מתנות של פר ושעיר של יוה"כ והיינו דאינן מעכבות כלל: יז] מסיק דמתן אות ו' נמחק: יח] בבת אחת אינו חייב אלא אחת: יט] יכול להביא השני שהפריש ולהפריש אחר אחר כך ולהקריבו: כ] שחייבה [תורה] לאותן שהופרשו [שלא] בבת אחת יש תימה אי קא מהני לב ב"ד דאטו מי לימא קרא דכי: כא] יוחנן דאמר התם ובסמוך מייתי לה תמידין ותיבות אמר ר' יוחנן נמחק: כב] יוחנן דלדברי: כג] סכין השוחטת סתם: כד] מתחילה לכך: כה] שמשך זה הסכין של תמיד הרי ותיבת לשחיטת ואות ה' נמחק:

א) ובתוס' ד"ה וליקו כתבו ליישב זה ·

נגעים פ"ד מ"ט

תוספתא דשבועות פ"א

(א) סוגריים לשם דילוג, בתוכם יש לשון דברי תיקון

נ"א חסך על מטותיהם ולא פי' צ"ק

שבועות יב·

מנחות עט:

[שבועות יא: מנחות שם]

* דהיינו לפני הקרבת השני

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' על כף וגו' וכפר עליו הכהן לפני ה' אם נתן: (ב) שם דמיבעי ליה לאיתויי: (ג) שם דלאחר הפרשה הוא וקא: (ד) רש"י ד"ה קרבנות וכו' אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו: (ה) תוס' ד"ה סכין וכו' מייתי לה להא דאמר ר' יוחנן: (ו) בא"ד שלא משכתן סכין מעולם וכו':